1

රූපවාහිනී මාධ්‍ය ප්‍රභේද වර්ගීකරණය පිළිබඳ සංකල්පීය ප්‍රවේශ අධ්‍යයනය

ආචාර්ය ටියුඩර් වීරසිංහ

රූපවාහිනිය යනු 20 වන සියවසේ සංහතික මාධ්‍යවේදයේ, විද්‍යාවේ කලාවේ, ආර්ථිකයේ සහ විද්‍යා තාක්ෂණික චින්තනයේ ජයග්‍රහණයන්ගේ ඒකාබද්ධිත විශිෂ්ට ප්‍රතිඵලයකි.

මිනිසාගේ ආරම්භයේ සිට ම, වර්තමානය දක්වා වූ සමාජීය පරිණාමීය ක්‍රියාවලියේ දී ඔහු යථාර්ථය සමග සිය අවට බාහිර පරිසරය, ලෝකය සමග අන්තර් ක්‍රියාවේ යෙදීම සිදුවූ ඉතා වැදගත් ක්‍රියාකාරී පැතිකඩක් වූයේ සංඥා කේන්ද්‍රියව, සංකේතානුසාරීව පරාවර්තනය කිරීමේ, නිරූපණය කිරීමේ සහ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ ප්‍රයත්නයයි. එම ප්‍රයත්නයේ ඉතිහාසය තුළ මිනිසා ස්පර්ශික, නිර්භාෂික, භාෂික, ලිඛිත, ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍යයික ආදි ප්‍රකාශන ස්වරූප ඇසිරෙහි සමූහ, කණ්ඩායම්, පුද්ගලාන්තර, අන්තර්වර්ත, ජන සහ සංහතික ආදී සන්නිවේදන හා අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතා ප්‍රභේද, වර්ග මාදිලි නිර්මාණය කරමින් වර්තමානය දක්වා ගමන් කර ඇත. 20 වන සියවසේ බිහි වූ රූපවාහිනිය යනු එම ඓතිහාසික මානව ප්‍රයත්නයේ අතිශය වැදගත් ප්‍රතිඵලයකි. එනම්, රූපවාහිනිය යනු එක් අතකින් මිනිසා යථාර්ථය සහ ලෝකය පරාවර්ථනය කිරීමේ සංඥා කේන්ද්‍රිය සංස්කෘතියේ

පරිණාමයත්, අනෙක් අතින් මානව අන්තර් ක්‍රියාකාරී සන්නිවේදන මාදිලින්ගේ පරිණාමයත් යන පරිණාමීය ප්‍රවණතා ද්විය ඒකීය සමස්තයක් ලෙස සංයෝජනය වීමේ අලුු ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නිර්මාණය වූ සංශ්ලේෂිය මාධ්‍යයකි. මෙහි අර්ථය වන්නේ සමකාලීන රූපවාහිනිය යනු මිනිසා විසින් දැනට සොයාගන්නා ලද සියලු ප්‍රකාශන මාධ්‍යයන්ගේ සහ අන්තර් ක්‍රියාකාරී මාදිලින්ගේ සංකලනයකි. වර්තමාන රූපවාහිනිය තුළ මිනිසා සිය ඓතිහාසික පරිණාමයේ දී අත්පත් කරගත් සියලු කලාත්මක, (පුරාණෝක්තිය, සාහිත්‍යය, රංගනය, නාට්‍යය, සංගීතය, චිත්‍රකරණය, නර්තනය) නිරූපණ ප්‍රභේදවල සහ මානව සන්නිවේදන (සම්භාෂණය, සමූහ සන්නිවේදනය, අන්තර් පුද්ගල සන්නිවේදන, ද්වි පුද්ගල සන්නිවේදනය, අන්තර්වර්තී සන්නිවේදනය, ජන සන්නිවේදනය, සංහතික සන්නිවේදනය) ප්‍රභේදවල සංගෘහිත ඒකාබද්ධතාවේ මාදිලියක් ලෙස සමකාලීන රූපවාහිනිය ඉදිරිපත් වේ.

මේ අනුව වර්තමාන රූපවාහිනී මාධ්‍ය ප්‍රභේද සහ ප්‍රභේද ව්‍යූහය ඉහත ගෙනහැර දක්වන ලද සියලු ගතික සහ ප්‍රවර්තනවල ප්‍රතිඵලයකි.

මේ නිසා අද්‍යතන ජාතික හෝ ගෝලීය රූපවාහිනී ප්‍රභේද මෙන් ම, ප්‍රභේද ව්‍යූහය සකස් වීමේ පොදු නියමානුකූලතාවක් ලෙස ඉහත අප ගෙනහැර දක්වන ලද මානව නිරූපණවල සහ සන්නිවේදන මාදිලිවල බලපෑම තීරණාත්මක සාධකයක් විය.

වර්තමානය වන විට රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ ප්‍රභේද සහ ප්‍රභේද ව්‍යූහය සිය පරිණාමයේ සුවිශේෂ සන්ධිස්ථානයකට අවතීරණ වී ඇති බව පෙන්වාදිය යුතු ය. න්‍යායාත්මක වශයෙන් සලකා බලන විට ඕනෑ ම කලා, ප්‍රකාශන මාධ්‍යයකට තාක්ෂණය ආවේණික වන නමුත් රූපවාහිනී ප්‍රභේදවලට තාක්ෂණික සාධකය වඩාත් ප්‍රබල දායකත්වයක් සපයන්නේ ය. මේ අනුව රූපවාහිනී ප්‍රභේදකරණයේ දී කලාව සහ තාක්ෂණය අතර සම්බන්ධතාව රූපවාහිනී මාධ්‍ය ප්‍රභේදවල විශේෂත්වය සඳහා පමණක් නොව, ඒවායේ ගුණාත්මක ප්‍රමිතිය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ද අත්‍යවශ්‍ය වන්නේ ය.

රූපවාහිනී ප්‍රභේද යථාර්ථය පරාවර්තනය කිරීමේ, නිරූපණය කිරීමේ මානව නිර්මාණාත්මක භාවිතයක් ලෙස සැලකීමේ දී ඕනෑ ම ප්‍රභේදයක් බිහිවීමට පාදක වන මූලික සාධක ත්‍රිත්වයක් කෙරෙහි අපගේ අවධානය යොමු විය යුතු ය. එය ප්‍රභේද සාධක සංලක්ෂණ ත්‍රිත්වයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. එම සංලක්ෂණ තුන වන්නේ විෂය, ක්‍රමය සහ කාර්යය යන සංකල්පය. මෙහි දී විෂය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ නිරූපණය කරන්නේ මොනවාද? යන්න වන අතර ක්‍රමය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ එය නිරූපණය කරන්නේ කෙසේද? යන්න වේ. අවසාන වශයෙන් කාර්ය ලෙස අදහස් වන්නේ, කුමන අරමුණකින් එය සිදුවන්නේ ද යන්නය.

ප්‍රභේදය	විෂය	ක්‍රමය	කාර්යය
තොරතුරු - ප්‍රවෘත්තිමය ප්‍රභේදය	සිද්ධිය	කවුද? මොනවාද? කොහෙද? කවදද? ඇයි? කොහොමද? යන ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සෙවීම	වාස්තවික භාවය, යථාවිධි භාවය විෂය මූලික භාවය
වාර්තාමය - කලාත්මක ප්‍රභේදය	සිද්ධි ලෝකය තුළ මිනිසා	සාහිත්‍යය, කලාත්මක හා සෞන්දර්ය ගුණ	සංවේදිතාව සහ භාවිත උත්කර්ෂණය
විශ්ලේෂණාත්මක ප්‍රභේදය	සිද්ධි වෙනත් සිද්ධි සමග සම්බන්ධතා	තාර්කික විශ්ලේෂණය	අදාළ සන්දර්භය තුළ සිද්ධියේ චලනය අධ්‍යයනය

මෙහි දී අපගේ මූලික අරමුණ වන්නේ රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ ප්‍රභේද ව්‍යූහය සහ එය හඳුනා ගැනීම කෙරෙහි ය. ලොව පවතින ඕනෑ ම දෙයකට අන්තර්ගතයක් සහ ආකෘතියක් තිබෙන්නේ ය. ඕනෑම අන්තර්ගතයක් බිහි වී හැඩගැසෙන්නේ යම් නිශ්චිත ස්වරූපයක් තුළ ය. අන්තර්ගතය සහ ආකෘතිය (ස්වරූපය) අභේද්‍යනීය අන්‍යෝන්‍ය ඒකීයත්වයක (අපෝහකාත්මක) සම්බන්ධතාවක පවතින්නේ ය.

යම් දෙයක අභ්‍යන්තර සම්බන්ධතා, ක්‍රියාවලීන් හා සංඝටකවල සංවිධානයේ ආකාරයේ ප්‍රකාශනය ආකෘතිය

(ස්වරූපය) ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. මෙම දාර්ශනික සංකල්පය පාදක කරගෙන සාහිත්‍ය කලා සහ සංහතික මාධ්‍ය නිර්මාණ සලකා බැලිය හැකි ය.

ඕනෑ ම නිර්මාණයක් යනු අන්තර්ගතයක හා ස්වරූපයක පැවැත්මේ ඒකීයත්වයකි. ඒ අනුව අදාළ නිර්මාණ වෙන් වෙන්ව හඳුනාගත හැකි ය. මෙම එක් එක් සාහිත්‍ය කලා නිර්මාණ වෙන් වෙන්ව හඳුනාගැනීම සඳහා ප්‍රංශ භාෂාවෙන් ශානරය (Genre) යන පාරිභාෂික පදය යොදා ගැනීම ප්‍රංශ සම්භාව්‍යවාදී සෞන්දර්යවේදය තුළ 17 වන සියවසේ දී සිදුවිය. නමුත්, සාහිත්‍ය කලා ක්ෂේත්‍රය තුළ ශානරකරණය ඊට වඩා දුර ඈතට දිව යන්නේ ය. ශානරය යන්න සිංහල පාරිභාෂික පදයක් වශයෙන් ප්‍රභේදය භාවිත කර හැකි ය. ඒ හෝ මේ නිර්මාණයේ ප්‍රභේදය නිර්මාණය වන්නේ බාහිර රූප ප්‍රධානත්‍යවාදී සංලක්ෂණ පාදක කරගෙන ය. එනම්, අන්තර්ගතය ප්‍රකට වන, විදහා දැක්වෙන, හරය ප්‍රකාශ වන ආකාරය, මාදිලිය, පිළිවෙළ මුල් කරගෙන ය.

ප්‍රභේදයක් යනු, විෂය මූලික යථාර්ථයේ ඓතිහාසිකව ප්‍රකට වන නියමිත ආකාරයකි. එය සාපේක්ෂ වශයෙන් තිරසාර වූ සංලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වන්නේය. යම්කිසි ප්‍රභේදයක් එක්වර ම බිහි නොවන අතර, එය ක්‍රමික වූ ද, දීර්ඝකාලීන වූ ද ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයකි. මානව වර්ගයාගේ ඉතිහාසයේ ප්‍රථම සාහිත්‍යයික ප්‍රභේදය වන්නේ පුරාණෝක්තිය හා බැඳි ජන ගී, ජන නැටුම්, ජන නාට්‍ය ආදිය වේ.

වර්තමාන වන විට සාහිත්‍ය කලා හා සංහතික මාධ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රභේද හා ප්‍රභේද ව්‍යුහය ඉතා සංකීර්ණ ස්වරූපයක් ගෙන තිබේ. සාහිත්‍ය තුළ නවකතාව, කෙටි කතාව, ගද්‍ය, පද්‍ය ලෙස ද සංගීතය තුළ ගීතය, තූර්ය වාදනය, ස්වර මාධූර්ය, චිත්‍රකරණය තුළ චිත්‍රය, පින්තූරය, සිතුවම, ඝු දර්ශන චිත්‍ර ලෙස ද සංහතික මුද්‍රිත මාධ්‍ය තුළ සංස්කාරක වැකිය, විශේෂාංග, තීරු ලිපි, කාටූන්, ප්‍රවෘත්ති ලිපි ලෙස ද, ගුවන්විදුලිය තුළ ගුවන්විදුලි ප්‍රවෘත්ති, ගුවන්විදුලි නාට්‍ය විවරණ, විස්තර ප්‍රචාරණ ලෙස ද රූපවාහිනිය තුළ රූපවාහිනී ප්‍රවෘත්ති, වාර්තා වැඩසටහන්, ටෙලි

නාට්‍ය, සංගීත වැඩසටහන් ලෙස ද නිර්මාණ ප්‍රභේද දැකිය හැකි ය.

මානව නිර්මාණකරණයට අදාළ ඕනෑම යම් ස්වරූපයකට, ආකෘතියකට අනුගතව එළිදැක්වෙන බව පෙන්වාදිය යුතු ය.

ඕනෑ ම නිර්මාණාත්මක පඨිතයක සන්දර්භය ජීවිතයෙන් උත්පාදනය වේ. එම පඨිතයක නිෂ්පාදකයින් එහි සන්දර්භයක් නියමිත ස්වරූපයකට පරිවර්තනය කිරීමේ දී පෙර සංචිත අත්දැකීම් මෙන් ම විධි ක්‍රමවල භාවිතය ද සමග අදාළ ප්‍රභේදය නිර්මාණය වන්නේ ය.

- ප්‍රභේදයේ පදනම ලෙස යථාර්ථය නිරූපණය කරන ආකාරය ගත යුතුය - (ඇරිස්ටෝටල්)
- ප්‍රභේදයේ පදනම ලෙස විෂයයික නිරූපණය ගත යුතුය - (හේගල්)
- ප්‍රභේදයට වඩාත් ම බලපාන්නේ පඨිතයට විෂය වන විෂයයේ ගති ලක්ෂණය.
- ප්‍රභේදයට වඩාත් ම බලපාන්නේ කර්තෘ විෂයට දක්වන සම්බන්ධතාව හා කර්තෘගේ ශෛලියයි.

ලෝක රූපවාහිනී ඉතිහාසය දෙස බලන විට එහි ප්‍රභේද ව්‍යුහය හැඩගැසීමේ ක්‍රියාවලිය පුළුල් ලෙස සිදුවන්නේ දෙවන ලෝක සංග්‍රාමයෙන් අනතුරුව ය. රූපවාහිනියේ ප්‍රභේද ව්‍යුහය නිර්මාණය වන්නේ ඊට පෙර වූ සාහිත්‍ය කලා ප්‍රභේදවල නාපු බලපෑම හා අන්තර්ගත ක්‍රියාකාරිත්වය මත ය. එම ප්‍රාග් රූපවාහිනී කලා සංහතික මාධ්‍යයක් ලෙස රූපවාහිනී මාධ්‍යයට ආවේණික ගති ලක්ෂණ සමග ඉදිරි වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, ක්‍රමානුකූලව ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය මාධ්‍යයක් ලෙස මෙන්ම සංශ්ලේෂිය කලා හා සංහතික මාධ්‍යයක් ලෙස රූපවාහිනී මාධ්‍යයට අනන්‍ය වූ ප්‍රභේද ව්‍යුහයක් ගොඩනැගෙන්නේ ය. එම රූපවාහිනී මාධ්‍යයට ම ආවේණික වූ ප්‍රකාශන හා සෞන්දර්යාත්මක ශක්‍යතා ප්‍රකට කරමින් එහි ප්‍රභේද ව්‍යුහය සකස් වී තිබේ. මේ අනුව රූපවාහිනී

මාධ්‍යයේ ප්‍රභේද ව්‍යුහයේ මූලික ගතික කීපයක් පෙන්වාදිය හැකි ය.

1. සෞන්දර්යාත්මක - කලාත්මක ගතිකය
2. සංහතික විඥාපන - දෘෂ්ටිවාදී ගතිකය
3. ආර්ථික සමාජයීය ගතිකය
4. සංස්කෘතික ආධ්‍යාත්මික ගතිකය

ලෝක රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ න්‍යාය සහ එහි ප්‍රභේද ව්‍යුහයේ සංකල්පීය අන්තර්ගතය 20 වන සියවසේ දෙවන භාගයේ දී යුරෝපයේ ආරම්භ වන්නේ එහි තාක්ෂණික, සංගතික, විඥාපන පැතිකඩ ප්‍රමුඛ කරගෙන වන අතර, ප්‍රභේද ව්‍යුහයේ කලාත්මක සෞන්දර්යාත්මක පැතිකඩ කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු නොවීය.

රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ ප්‍රභේද ව්‍යුහය අධ්‍යයනය කිරීම හා එය වර්ගීකරණය කිරීම සංකීර්ණ කාර්යයක් බව සඳහන් කළ යුතු ය. පොදුවේ ප්‍රභේද ව්‍යුහය තුළ එම සංකීර්ණතාව පවතී. නමුත් සංහතික රූපවාහිනී මාධ්‍යය තුළ එම සංකීර්ණතාව ප්‍රබල වන්නේ එහි විශේෂතා නිසාය. රූපවාහිනී මාධ්‍ය සංකීර්ණ සංශ්ලේෂිය හා අභිසාරී මාධ්‍යයක් වීම සමාජ, සංස්කෘතික, ආර්ථික දේශපාලනික ක්‍රියාවලිය සමග සංකලනය වීම, දෛනික පුද්ගල සමාජ ජීවිතයේ ගතික හා ප්‍රවණතා සමග අවියෝජනීයව සම්බන්ධ වීම තාක්ෂණ හා තාක්ෂණිකවේදය සමග අභේදනීයව සම්බන්ධ වීම ආදී එම සංකීර්ණතා ඇති වීම සඳහා බලපාන සාධක කීපයකි. මෙම සියලු සංකීර්ණතා හා දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ ප්‍රභේද ව්‍යුහය අප නිශ්චිතව හා ගැඹුරින් හඳුනාගැනීම, ඒ අනුව නිර්මාණ බිහි කිරීම. උසස් රූපවාහිනී සංස්කෘතියක් නිර්මාණය කිරීමට වැදගත් වන්නේ ය. රූපවාහිනී මාධ්‍ය සංහතික තොරතුරු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස මෙන්ම පොදුජන කලාත්මක මාධ්‍යයක් ලෙස එහි ගුණාත්මක භාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රභේද ව්‍යුහය පැහැදිලි දැක්ම හා අවබෝධය අතිශය වැදගත් වන්නේ ය.

අද්‍යතන ලෝක රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ වැඩසටහන් ප්‍රභේදකරණය, වර්ගීකරණය සඳහා යොදා ගත හැකි මූලික ප්‍රවේශ හතරක් පෙන්වා දිය හැකි ය.

1. කෘත්‍යයික ප්‍රවණතාත්මක ප්‍රවේශය - (Functional - Tendentious Approach)
2. දෘශ්‍ය - ශ්‍රව්‍යධ්වනිත ප්‍රවේශය - (Visual - Acoustic Approach)
3. කාලානුරූප ප්‍රවේශය - (Timely Approach)
4. විෂයයික තේමාත්මක ප්‍රවේශය - (Subject Thematic Approach)

මෙහි පළමුවන ප්‍රවේශයේ සංකල්පීය හා තාර්කික පදනම වන්නේ රූපවාහිනී වැඩසටහන් ප්‍රභේද සමාජයීය හා ඓතිහාසික ප්‍රපංචයක් ලෙස ගෙන විග්‍රහ කිරීමයි. රූපවාහිනී සමාජ සැකැස්මේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බිහිව අදාළ සමාජ ඓතිහාසික ක්‍රියාවලිය පාදක ගති ලක්ෂණ කේන්ද්‍රීය කරගෙන රූපවාහිනී වැඩසටහන්වල ප්‍රභේද ව්‍යුහය සකස් වන බවයි. ඒ හෝ මේ සමාජයට සාපේක්ෂව රූපවාහිනී ප්‍රභේදවල කාර්යානුසාරී ප්‍රවණතාත්මක පදනම මත අදාළ සමාජයෙන් රූපවාහිනී වැඩසටහන්වල ප්‍රභේද ව්‍යුහය ගොඩනැගෙන බව කෘත්‍යයික ප්‍රවණාත්මක ප්‍රවේශය මඟින් අවධාරණය කෙරේ.

දෙවන ප්‍රවේශය වන දෘශ්‍ය - ශ්‍රව්‍ය ධ්වනිත ප්‍රවේශයේ දී රූපවාහිනී වැඩසටහන්වල ප්‍රභේදන වර්ගීකරණයේ දී පදනම් කරගන්නා මූලික නිර්ණායකය වන්නේ රූපවාහිනී තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණයේ දෘශ්‍ය - ශ්‍රව්‍ය ධ්වනිත මාදිලියයි. මෙම ප්‍රවේශයේ විශේෂ ලක්ෂණ සහ ස්වභාවය වන්නේ දෘශ්‍ය - ශ්‍රව්‍ය ධ්වනික ස්වරූපයෙන් යථාර්ථය පරාවර්තනය කිරීමයි.

වර්තමාන ලෝකයේ වඩාත් ප්‍රචලිත රූපවාහිනී වැඩසටහන් ප්‍රභේදකරණය කිරීම සඳහා භාවිත කරනු ලබන්නේ කෘත්‍යයික ප්‍රවණතාත්මක ප්‍රවේශයයි. මෙම ප්‍රවේශයට අනුව සමස්ත රූපවාහිනී වැඩසටහන් මූලික කාරණා ත්‍රිත්වයකට වෙන්කර සලකා බැලිය හැකි ය.

1. තොරතුරුමය (ප්‍රවෘත්තිමය) වැඩසටහන්
2. වාර්තාමය - කලාත්මක වැඩසටහන්
3. විශ්ලේෂණාත්මක වැඩසටහන්

01. තොරතුරු - ප්‍රවෘත්තිමය වැඩසටහන්

බහුතරයක් රූපවාහිනී නාලිකාවල සිය අනන්‍යතාව, මුහුණුවර තීරණය වන වැඩසටහන් වර්ගයකි. මේවා නියමානුකූල නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහන් ය. ඊට දේශපාලනයේ සිට කාලගුණය දක්වා වූ සාමාන්‍ය ජනතාවට පමණක් නොව, සියලු මිනිසුන් හට වැදගත් හා ප්‍රයෝජනවත් වන්නා වූ තොරතුරු දැනුම්දීම ආදිය අයත් වේ. මෙයට මිනිසුන්ගේ දෛනික අවශ්‍යතා සංතෘප්තිමත් කරන ගමේ, නගරයේ, ප්‍රදේශයේ, පළාතේ, රටේ, ලෝකයේ සිදුවන වඩාත් වැදගත් පොදුජන ජීවිතය ස්පර්ශ කරන සිද්ධි පිළිබඳ ව්‍යවහාරික තොරතුරු ඇතුළත් වේ. තොරතුරු තෝරාගැනීම සහ ඒවා තුලනාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම අදාළ නාලිකාවේ සංස්කරණ ප්‍රතිපත්තියේ මූලික ප්‍රශ්නයකි. රූපවාහිනී ප්‍රවෘත්ති (තොරතුරුමය) ප්‍රභේදයට ඇතුළත් වන නව උප ප්‍රභේදන රාශියක් පවතී.

තොරතුරු ප්‍රවෘත්තිමය වැඩසටහන්වල මූලික ගති ලක්ෂණය වන්නේ අන්තර්ගතය විස්තර කිරීමේ සාධකානුකූලත්වය සිද්ධි වාචිකත්වය හා විෂය මූලිකත්වයයි.

02. වාර්තාමය කලාත්මක වැඩසටහන්

ජීවන යථාර්ථයේ සහ සමාජ ජීවිතයෙහි ප්‍රපංච, සිද්ධි, සාධක වාර්තාත්මක - කලාත්මක ප්‍රකාශන ශක්‍යතා ඉස්මතු වන ආකාරයට සෞන්දර්යමය ප්‍රවේශයකින් ඉදිරිපත් කිරීම මෙම රූපවාහිනී ප්‍රභේදන වැඩසටහන්වල විශේෂ ලක්ෂණයයි. රූපවාහිනියේ නියම ස්වභාවය නිරූපණය වන්නේ එහි තොරතුරු සන්නිවේදනාත්මක සහ කලාත්මක ප්‍රාසංගික දෙපැතිකඩෙහි ඒකීයත්වයෙනි. එය රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ ශක්‍යතාව උපරිම මට්ටමින් විදහා දැක්වීම සඳහා නිර්මාණාත්මකව භාවිතයට ගත හැකි ය. මෙම රූපවාහිනී වැඩසටහන් ප්‍රභේදයේ මූලික ගතිලක්ෂණ ලෙස සාහිත්‍යයිකභාවය,

කලාත්මක භාවය, භාවාත්මක අභිනතිය, යථාර්ථය කෙරෙහි වූ ගැඹුරු අවලෝකනය, සාධක, ප්‍රපංච හා සිද්ධි නිරූපණය දැක්විය හැකි ය.

03. විශ්ලේෂණාත්මක වැඩසටහන්

විශ්ලේෂණාත්මක ප්‍රභේදනය සමකාලීන රූපවාහිනී මාධ්‍ය තුළ ඉතා අවම වී ඇති බව පෙනේ. සාධක, ප්‍රපංච, සිද්ධි හා ක්‍රියාවලීන් අර්ථකථනය, ඇගයීම හා විශ්ලේෂණය සිද්ධි ප්‍රපංච හා ක්‍රියාවලීන් අතර සහ ඒවා තුළ අභ්‍යන්තර සම්බන්ධතා හා නියමයන් අනාවරණය කිරීම ආදිය විශ්ලේෂණ ප්‍රභේද ආවේණික ගති ලක්ෂණ වන අතර, එසේ ම පයීතයේ පරිමාවේ කර්තෘත්ව ඇගයීම සහ සිද්ධියේ ක්‍රියාවලිය හා අනාගත වර්ධනය පිළිබඳ පූර්වකථන ප්‍රවණතාව ද විශ්ලේෂණාත්මක ප්‍රභේදයෙහි දක්නට ලැබෙන විශේෂත්වය වන්නේ ය.

රූපවාහිනී මාධ්‍ය ප්‍රභේද නිර්මාණය වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්නා වූ ආකෘතියක් පහත දැක්වේ.

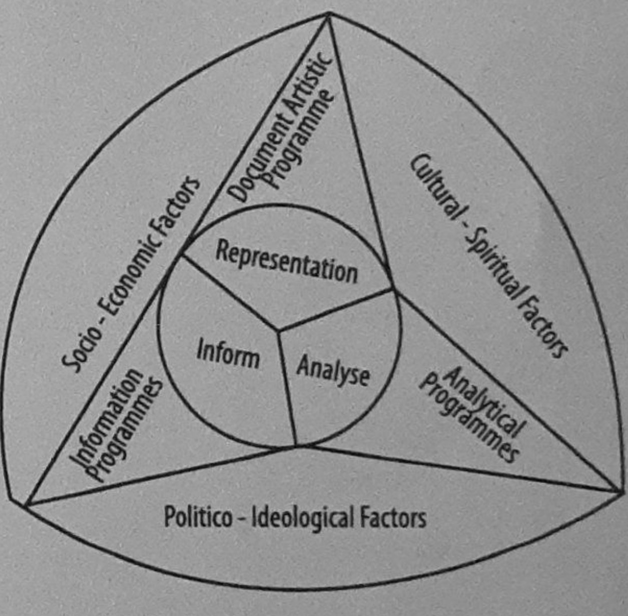

[illegible]

[illegible]

[illegible] (Inform), [illegible] (Re-Presention) [illegible] (Analyse) [illegible] (Information - News programmes) [illegible] (Document Artistic Programmes) [illegible] (Analitical Programmes) [illegible]

[illegible]

[illegible] 2014 [illegible]

[illegible] 2013 [illegible]